

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 1
W RACIBORZU
NA ROK SZKOLNY 2018/2019**

zaopiniowane przez Samorząd Uczniowski

zaopiniowane przez Radę Rodziców

Rada Pedagogiczna

Załącznik do Protokołu nr 3/2018/2019

Podstawa prawna programu:

- Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe;
- Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9 sierpnia 2017 r. (Dz. U. Poz. 1591)
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 w sprawie podst. Progr. Wych. Przedm. Oraz podst. Program. Kszt. Ogólnego (Dz. U. Poz. 356)
- Rozporządzenie Ministra edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r., w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. Poz. 1249);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. 2017 poz. 783)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r.; (Dz. U. z 2016 r. poz. 487.)
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 09.11.1995 r. (Dz. U. 2017 poz. 957);
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19.08.1994 r.;
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019;
- Statut szkoły.

„Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”

(art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe)

WPROWADZENIE

Cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły oraz treści w nim zawarte, określone zostały na podstawie diagnozy sytuacji szkolnej i środowiskowej (rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami oraz pracownikami szkoły) analizie frekwencji oraz dokumentacji, takiej jak: opinie/orzeczenia poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz innych poradni specjalistycznych.

Analizy dokumentacji, aktów prawnych, przepisów prawa oświatowego oraz na podstawie ewaluacji obszarów programu wychowawczo – profilaktycznego z roku 2017/2018, a także dokumentacji pedagoga i wychowawców, analizy sytuacji problemowych. Program profilaktyczno-wychowawczy jest programem spójnym, jego obszary obejmują potrzeby zespołu/klasy, jak również indywidualne potrzeby uczniów, rodziców.

Charakterystyka środowiska wychowawczego:

W skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, wchodzi gimnazjum, liceum ogólnokształcące oraz liceum plastyczne. Skupiamy młodzież pochodzącą z Powiatu Raciborskiego oraz okolicznych powiatów. Zdecydowaną większość uczniów stanowią dziewczęta. Łączna ilość uczniów wchodzących w skład ZSO nr 1 to około 550 osób (stan na 12 września 2018r.)

Diagnoza środowiska szkolnego – aktualizacja – wrzesień 2018 r.:

- Diagnoza środowiska szkolnego dokonana za pomocą narzędzia badawczego, jakim jest ankieta, która skierowana została do uczniów.
- Obserwacja uczniów, rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami, analiza dokumentów szkolnych prowadzonych przez pedagoga, wychowawców, pielęgniarkę szkolną.
- Analiza sytuacji problemowych, analiza frekwencji oraz dokumentacji takiej jak opinie/orzeczenia poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz innych poradni specjalistycznych.
- Analizy dokumentacji, aktów prawnych, przepisów prawa oświatowego.
- Analizy kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019.
- Analizy dokumentacji szkolnej – dokumenty pedagoga szkolnego, wychowawców, protokoły Zespołu Wychowawczego.
- Analizy sprawozdania z realizacji programu profilaktyki realizowanego z dotacji Miasta Racibórz.
- Wniosków z ewaluacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego za rok szkolny 2017/2018.

Założenia programu:

- Ucznia traktujemy jako integralną całość. Stąd wynika praktyczny wniosek: oddziaływania wychowawcze mają charakter integralny, docierają do wszystkich stron osobowych, rozwijają w uczniach zdolność do integracji myśli, czynów, słów, dają pełną wizję świata i osoby ludzkiej.
- Nie ma wychowania bez wartości. W wychowaniu ku wartościom ważnym punktem odniesienia jest koncepcja wartości.
- Diagnoza potencjalnych czynników zagrażających, prowadzona jest poprzez obserwację uczniów, analizę dokumentacji, organizację pomocy psychologiczno – pedagogicznej, spotkania z rodzicami oraz wychowawcami – konsultacje.
- Aktywizowanie rodziców w celu kreowania stabilnego, jednolitego środowiska wychowawczego. Uświadomienie rodzicom, że działalność profilaktyczno – wychowawcza prowadzona na terenie szkoły, jest efektywniejsza, gdy jest kontynuowana w domu rodzinnym ucznia.

- Działalność wychowawcza polegająca na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspieraniu uczniów w ich rozwoju.
- Działalność edukacyjna mająca na celu poszerzenie wiedzy rodziców, opiekunów, nauczycieli w zakresie profilaktyki. Wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawaniem własnych emocji.
- Działalność informacyjna polegająca na dostarczaniu informacji uczniom, rodzicom/opiekunom, nauczycielom w zakresie profilaktyki, oferty pomocy specjalistycznej oraz informowanie o procedurach postępowania i metodach współpracy z odpowiednimi instytucjami – adekwatnie do zaistniałych sytuacji.
- Działalność profilaktyczna polegająca na realizowaniu działań i zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
- Wzmacnianie czynników chroniących oraz eliminowanie czynników ryzyka.
- Rozwój zainteresowań uczniów, promocja zdrowia i zdrowych form spędzania czasu wolnego.
- Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych w sposób konstruktywny, bez sięgania po substancje psychoaktywne.
- Edukacja w zakresie ochrony zdrowia własnego oraz kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie innych.
- Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka oraz rodziny.

Z warstwą biologiczną związane są wartości witalne: zdrowie, pokarm, powietrze, ruch, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne; wartości materialne: wszystkie dobra materialne ułatwiające życie, zapewniające egzystencję, pieniądze, mieszkanie, środki lokomocji, sprzęt techniczny oraz wartości hedonistyczne: wolność, seks, zabawa.

Z warstwą psychologiczną integralnie związane są wartości poznawcze: wiedza, nauka, mądrość, odkrywczność, twórczość. Przyjęcie przez młodego człowieka wartości nauki, pozytywny stosunek do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowanie w zdobywanie wiedzy i umiejętności, które stanowią czynniki rozwoju myślenia, wyobraźni, pamięci, uwagi – a więc elementów stanowiących podstawę rozwoju warstwy psychologicznej. Warstwa socjologiczna wyraża się w spontanicznym szukaniu przez młodego człowieka kontaktów z rówieśnikami, zainteresowaniu inną płcią, budowaniu związków przyjacielskich i uczuciowych, poszukiwaniu uznania jako członek grupy i wspólnoty, podejmowaniu zadań i obowiązków społecznych w rodzinie i klasie szkolnej czy organizacjach młodzieżowych, a w dalszej perspektywie w podejmowaniu działań na rzecz coraz szerszych grup społecznych: grupy zawodowej, samorządu lokalnego, narodu, państwa.

Podstawę rozwoju warstwy socjologicznej stanowi urzeczywistnianie wartości moralnych, wartości osobowych – życia codziennego i wartości społecznych – podstawowych. One warunkują komunikację i integrację społeczną, porozumienie, współpracę i współdziałanie dla dobra wspólnego. Grupę wartości moralnych stanowią: prawość, wierność, poczucie odpowiedzialności, poszanowanie prawdy, dobroć.

Do wartości społecznych jako wartości podstawowych należą: Ojczyzna, naród, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność, wytrwałość, prawdomówność, praca, pracowitość, łagodność, ufność, uprzejmość, udzielanie pomocy innym ludziom, punktualność.

Warstwa kulturowa (kulturotwórcza) wyraża się w urzeczywistnianiu wartości zawartych w wytworach kultury wyższej – sztuce, poezji, muzyce, plastyce, a także wartości określających kulturę narodu, zawierających się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej oraz kulturze ludowej.

Wartości kulturowe dynamizują myślenie i wyobraźnię twórczą, stymulują rozwój talentów oraz wpływają na podjęcie procesu twórczego na rzecz rozwoju kultury. Urzeczywistnianie wartości kulturowych sytuuje młodego człowieka na określonej pozycji społecznej, wyznacza miejsce w grupie rówieśniczej, społeczności szkolnej, lokalnej, a nawet szerszej – makrospołecznej.

Cele główne /strategiczne programu:

- **Diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów. W tym wspieranie rozwoju osobistego – pomoc w pokonywaniu kryzysów rozwojowych, zapobieganie samobójstwom, współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami wspierającymi.**
- **Profilaktyka uzależnień. Edukacja prozdrowotna, promowanie zdrowego stylu życia, monitorowanie frekwencji.**
- **Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów oraz nauczycieli. Bezpieczne korzystanie z zasobów sieci.**

I. Diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

Wspieranie rozwoju osobistego – pomoc w pokonywaniu kryzysów rozwojowych, zapobieganie samobójstwom, współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami wspierającymi, inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów.

- Konsultacje z rodzicami i uczniami celem diagnozy.
- Analiza dostarczonych dokumentów: opinie, orzeczenia poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innych poradni, placówek specjalistycznych, itp.
- Obserwacja zachowania ucznia w szkole oraz na imprezach, wycieczkach, wyjściach organizowanych przez szkołę.
- Organizacja wyjazdu integracyjnego dla uczniów wszystkich klas pierwszych.
- Analiza funkcjonowania społecznego uczniów.
- Analiza wyników nauczania, analiza frekwencji uczniów.
- Rozmowy, konsultacje z nauczycielami, wychowawcami klas, pielęgniarką szkolną.
- Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów kwalifikujących się do takiej pomocy.
- Praca z uczniem zdolnym oraz z uczniem wymagającym wsparcia.
- Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.
- Uświadamianie rodzicom, oraz innym pracownikom szkoły, istoty tworzenia systemu wsparcia dla młodych ludzi.
- Radzenie sobie ze stresem, wdrażanie uczniów do efektywnego i konstruktywnego poszukiwania pomocy.
- Kompatybilność oddziaływań szkoły i rodziny.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę.

II. Profilaktyka uzależnień, edukacja prozdrowotna. Promowanie zdrowego stylu życia. Alternatywna, pozytywna profilaktyka zagrożeń.

- Profilaktyka alkoholowa, narkotykowa, nikotynowa, profilaktyka dopalaczy.
- Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy.
- Monitorowanie potencjalnych sytuacji przemocy domowej, procedura Niebieskiej Karty (adekwatnie do zaistniałych potrzeb).

- Wdrażanie do odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
- Popularyzowanie zdrowego stylu życia, kultura czasu wolnego.

III. Profilaktyka multimedialna. Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów oraz nauczycieli. Bezpieczne korzystanie z zasobów sieci.

- Edukacja multimedialna, właściwe korzystanie z mediów.
- Uświadamianie potencjalnych zagrożeń płynących z mediów.
- Rozwijanie kompetencji informatycznych i cyfrowych dzieci i młodzieży.
- Profilaktyka cyberprzemocy.
- Bezpieczne, odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

Cele szczegółowe programu:

1. Bezpieczeństwo uczniów w szkole, przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią. Przestrzeganie praw człowieka, tolerancja.

- Rozpoznawanie problemów wychowawczych, w tym zjawisk agresji i przemocy.
- Kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich, reagowania na krzywdę drugiego człowieka.
- Diagnozowanie, monitorowanie szkolnego środowiska dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczego.
- Wdrażanie do postaw tolerancyjnych, do poszanowania drugiego człowieka.
- Wyrabianie poczucia prawidłowego rozumienia wolności jednostki.
- Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów kwalifikujących się to takiej pomocy.
- Integracja uczniów, wzajemna pomoc.

2. Wszechstronny rozwój uczniów, praca z uczniem szczególnie uzdolnionym oraz wymagającym wsparcia Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.

- Praca z uczniem zdolnym oraz z uczniem wymagającym wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego.
- Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.
- Uświadamianie rodzicom, oraz innym pracownikom szkoły, istoty tworzenia systemu wsparcia dla młodych ludzi.
- Radzenie sobie ze stresem, wdrażanie uczniów do efektywnego i konstruktywnego poszukiwania pomocy, pomoc w pokonywaniu, rozwiązywaniu problemów, wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Zachęcanie uczniów do poszerzania swej wiedzy i umiejętności poprzez sięganie do literatury, prasy, promowanie czytelnictwa.

3. Wychowanie patriotyczne, obywatelskie, proeuropejskie, Wychowanie przez sztukę do poczucia odpowiedzialności, poszanowania dziedzictwa kulturowego. Rozwój samorządności szkolnej, tworzenie norm klasowych, przejmowanie współodpowiedzialności.

- Rozwój poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej, narodowej.
- Przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu demokratycznego społeczeństwa.
- Kształtowanie postaw proeuropejskich.
- Kształtowanie postaw proekologicznych.
- Ceremoniał szkolny.
- Uczniowie znają swoje miejsce w społeczności szkolnej.
- Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej.
- Aktywna praca Samorządu Uczniowskiego.

4. Poradnictwo zawodowe; kreowanie przyszłości zawodowej, planowanie kariery, wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów o ograniczonych możliwościach wyboru kierunku kształcenia, rozpoznawanie i rozwijanie indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.

- Diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Kształtowanie umiejętności poszukiwania pracy, zapoznanie z potrzebami rynku pracy.
- Zachęcanie do rozwoju zainteresowań.
- Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej.
- Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno—zawodowego.
- Wsparcie dla rodziców w aspekcie rozpoznawania i rozwijania indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.

5. Budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, rodzicami, nauczycielami, w celu konstruktywnego reagowania na ewentualne zjawiska agresji oraz przemocy, utrzymanie wysokiego poczucia bezpieczeństwa w szkole.

- Rozpoznawanie problemów wychowawczych, zdrowotnych, rodzinnych, emocjonalnych oraz edukacyjnych, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu w/w problemów.
- Kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich, budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.
- Otoczenie opieką uczniów z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania, zapobieganie zachowaniom autodestrukcyjnym, zapobieganie samobójstwom.
- Diagnozowania, monitorowanie szkolnego środowiska dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczego.

Cele operacyjne programu:

- Wzmacnianie czynników chroniących - wzmacnianie bezpieczeństwa w szkole.
- Podejmowanie działań wychowawczo - profilaktycznych mających na celu wspieranie uczniów w ich rozwoju oraz zdrowym stylu życia. Podejmowanie działań w ramach profilaktyki selektywnej, dotyczącej uczniów, którzy ze względu na sytuację rodzinną, środowiskową mogą być bardziej narażeni na rozwój zachowań ryzykownych. Wspieranie uczniów, u których zauważono objawy zażywania substancji psychoaktywnych, w ramach profilaktyki wskazującej.
- Kształtowanie pozytywnego systemu wartości i przekonań normatywnych.
- Wspieranie młodych ludzi w ich rozwoju osobistym, budowanie poczucia własnej wartości, podnoszenie samooceny, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, problemowych, kierowanie do właściwych instytucji.
- Promocja zdrowego stylu życia, wzmacnianie czynników chroniących.
- Dbłość o konstruktywną, systematyczną współpracę rodziców ze szkołą, zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji wspierających.
- Podejmowanie działań nastawionych na różne obszary ludzkich problemów w kontekście udzielania pomocy (wolontariat).

Kryterium sukcesu:

- Uczniowie mają świadomość zagrożeń, jakie niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy.
- Uczniowie wiedzą, jak zdrowo i aktywnie mogą zorganizować sobie czas wolny.
- Uczniowie wiedzą jak radzić sobie ze stresem oraz problemami, wiedzą gdzie mogą znaleźć pomoc w różnych życiowych sytuacjach.
- Uczniowie są odpowiedzialni za zdrowie i życie swoje i innych.
- Uczniowie mają poczucie przynależności do klasy, szkoły społeczności lokalnej.
- Uczniowie znają i sami przestrzegają praw człowieka.
- Uczniowie wiedzą jak radzić sobie ze stresem oraz problemami, wiedzą, gdzie mogą znaleźć pomoc w różnych życiowych sytuacjach.
- Uczniowie reagują na przejawy nietolerancji, szanują odmienność innych ludzi oraz ich poglądy.
- Uczniowie są zaangażowani w przedsięwzięcia szkolne.
- Uczniowie tworzą szkolną społeczność i respektują normy grupowe, jakie w niej panują.
- Uczniowie wyznaczają cele i dążą do ich realizacji.
- Uczniowie doświadczają współzależności i współodpowiedzialności za działania grupy.
- Uczniowie są kreatywni, potrafią poruszać się po rynku pracy.

Czynniki ryzyka wpływające na powstanie zachowań destrukcyjnych:

- Słabe więzi rodzinne lub brak dojrzałych więzi rodzinie.
- Trudności i niepowodzenia szkolne.
- Brak sprecyzowanych celów.
- Życie w świecie wirtualnym.
- Wczesna inicjacja zachowań ryzykownych, łatwość zdobycia substancji psychoaktywnych.
- Zachowania dysfunkcyjne rówieśników.

Czynniki chroniące przed zachowaniami destrukcyjnymi:

- Silna i pozytywna więź z rodziną.
- Zainteresowania nauką i własnym rozwojem.
- Szacunek do norm, wartości, prawa, autorytetów.
- Przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej, pozytywna presja rówieśnicza.
- Umiejętność konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, aspiracje życiowe.
- Dezaprobata dla zachowań odbiegających od ogólnie przyjętych norm społecznych, wzorów zachowań.

Metody oraz formy realizowania treści zawartych w programie:

- Praca na lekcji.
- Udział w zajęciach pozalekcyjnych.
- Wycieczki.
- Propagowanie działań wolontarystycznych.
- Zajęcia warsztatowe prowadzone przez terapeutów uzależnień.
- Poradnictwo, konsultacje prowadzone przez szkolnego pedagoga, psychologa – adresowane do uczniów, rodziców, nauczycieli.
- Współpraca z rodzicami.
- Organizacja pomocy psychologicznej – pedagogicznej organizowana adekwatnie do rozpoznanych, zaistniałych potrzeb.
- Indywidualna opieka psychologiczna - pedagogiczna
- Współpraca z instytucjami wspierającymi – adekwatnie do rozpoznanych potrzeb (PPP, policja, sąd rodzinny itp.).
- Ewentualne działania interwencyjne, stosowane w zależności od zaistniałej sytuacji, potrzeby.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

Zadanie realizacji programu spoczywa na wszystkich nauczycielach, pracownikach administracji i obsługi szkoły (całej społeczności szkolnej), przy współpracy z rodzicami, instytucjami pomocowymi.

Dyrektor:

- Monitoruje i wspiera pracę wychowawców oraz pedagoga w zakresie realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego.
- Współpracuje z instytucjami wspomagającymi działania profilaktyczne i wychowawczo - opiekuńcze.

Nauczyciele:

- W ramach swoich przedmiotów realizują treści zawarte w poszczególnych obszarach programu.
- Uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego, podnoszą swoje kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie pracy wychowawczo - profilaktycznej.
- Wspomagają ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (budowanie odporności i konstruktywnej zaradności), rozpoznają potrzeby uczniów oraz sytuacje problemowe.
- Ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia.
- Inicjują i wzmacniają czynniki chroniące, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Wychowawcy klas:

- Integrują klasę.
- Realizują tematykę o charakterze profilaktycznym, wychowawczym oraz opiekuńczym.
- Wspierają swoich uczniów w sytuacjach trudnych.
- Rozpoznaje sytuacje trudne i problemowe, zarówno te indywidualne jak i klasowe/grupowe – podejmuje działania adekwatnie do zaistniałych sytuacji.
- Współpracują z domem rodzinnym ucznia oraz z instytucjami pozaszkolnymi.

Pedagog szkolny, psycholog:

- Integruje uczniów.
- Dokonuje diagnozy potrzeb i występujących trudności.
- Wspiera uczniów w sytuacjach trudnych, problemowych.
- Realizuje tematykę o charakterze profilaktycznym, wychowawczym oraz opiekuńczym.
- Współpracuje z instytucjami pomocowymi.
- Koordynuje działania profilaktyczne na terenie szkoły.
- Wspiera wychowawców, nauczycieli oraz rodziców w działaniach profilaktyczno – wychowawczych.

- Realizuje zadania wynikające z rozporządzenia o pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Rodzice:

- Współpracują z wychowawcami, nauczycielami, dyrekcją, pedagogiem w zakresie realizowania działań profilaktyczno – wychowawczych.

Zadaniem naszej szkoły jest współpraca i wspieranie rodziców w realizowaniu ich koncepcji wychowania. Przemawia za tym kilka argumentów: rodzina jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym dziecko przychodzi na świat i wzrasta; to w niej kształtują się fundamenty funkcjonowania młodego człowieka; to rodzice biorą odpowiedzialność za jego wychowanie w dłuższej perspektywie czasowej niż okres oddziaływań szkolnych.

Sylwetka absolwenta:

- Posiada umiejętność poprawnego i swobodnego wypowiedzenia się, pisania i czytania ze zrozumieniem nie tylko w języku polskim, ale również językach obcych.
- Zna wymagane pojęcia i posiada rzetelną wiedzę na poziomie wyższym od powszechnie wymaganego dla danego przedziału wiekowego, umożliwiającym kontynuację nauki na następnym etapie kształcenia.
- Rozumie przekazywaną mu wiedzę a nie tylko ją pamięciowo opanowywał.
- Potrafi dostrzegać różnego rodzaju istniejące związki i zależności (przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne, czasowe i przestrzenne itp.).
- Potrafi myśleć analitycznie i syntetycznie.
- Poznał zasady rozwoju osobowego i życia społecznego.
- Poznał dziedzictwo kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej.
- Znajdował w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
- Rozwijał w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
- Uczył się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywał się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
- Przygotowywał się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz miał możliwość doskonalenia się.
- Potrafi w sposób konstruktywny radzić sobie z zaistniałymi problemami, sytuacjami trudnymi, wie gdzie szukać odpowiednich form pomocy.
- Jest odpowiedzialny za zdrowie swoje i innych.

Program zakładu działania: wychowawcze, informacyjne, edukacyjne, profilaktyczne, interwencyjne:

- Dostarcza wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń.

- Kształtuje prozdrowotne wzorce konsumpcyjne – bowiem dostępność wszelakich dóbr konsumpcyjnych odpowiadających na potrzeby człowieka wymaga rozwijania mechanizmów samokontroli opartych na wartościach.
- Kształtuje umiejętności intrapsychiczne (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny) – ponieważ człowiek, który nie radzi sobie ze sobą, nie jest w stanie poradzić sobie z wyzwaniami zewnętrznego świata.
- Kształtuje umiejętności interpersonalne – albowiem współczesny nastolatek (choć nie tylko on) coraz częściej wyłącza się z bezpośrednich kontaktów z drugim człowiekiem, do lapidarnej komunikacji wykorzystuje media elektroniczne, a realną bliskość zamienia na życie w świecie wirtualnym.
- Kształtuje umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów.
- Rozwija więzi z grupą społeczną – coraz częściej mamy bowiem do czynienia z przypadkami izolacji od grupy, bezwzględnej rywalizacji (tzw. rankingomanii) czy wymuszaniem na słabszych korzystnych dla siebie działań i rozwiązań (na każdym poziomie relacji).
- Uczy odpowiedzialności, rozwija środowisko szkolne i rodzinne – gdyż są to dwa podstawowe obszary, w których odbywa się rozwój i dojrzewanie uczniów, a konstruktywny rozwój może zachodzić jedynie w rozwijającym się środowisku, zaś dojrzewanie – w środowisku dojrzałym.
- Kształtuje w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu i rozwojowi.
- Wcześnie rozpoznaje zagrożenia, diagnozuje dysfunkcje oraz buduje sieci wsparcia i pomocy w tym dla osób i grup wysokiego ryzyka.

Zakładane sposoby ewaluacji programu profilaktyki:

Analiza dokumentacji szkolnej.

1. Rozmowy z uczniami, nauczycielami, rodzicami.
2. Informacje uzyskiwane od wychowawców klas.
3. Analiza wybranego obszaru– kwestionariusz ankiety, termin II semestr roku szkolnego 2018/2019 dokonana przez przedstawicieli Zespołu Wychowawczego.
4. Obserwacja uczniów.
5. Konsultacje z pielęgniarką szkolną.
6. Protokoły posiedzeń Zespołu Wychowawczego.

Cele główne:

1. Diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów. Wspieranie rozwoju osobistego – pomoc w pokonywaniu kryzysów rozwojowych, zapobieganie samobójstwom, współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami wspierającymi, inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniom.

- Konsultacje z rodzicami i uczniami celem diagnozy.
- Analiza dostarczonych dokumentów: opinie, orzeczenia poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innych poradni, placówek specjalistycznych, itp.
- Obserwacja zachowania ucznia w szkole oraz na imprezach, wycieczkach, wyjściach organizowanych przez szkołę.

- Organizacja wyjazdu integracyjnego dla uczniów wszystkich klas pierwszych.
- Analiza funkcjonowania społecznego uczniów.
- Analiza wyników nauczania, analiza frekwencji uczniów.
- Rozmowy, konsultacje z nauczycielami, wychowawcami klas, pielęgniarką szkolną.
- Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów kwalifikujących się do takiej pomocy.
- Praca z uczniem zdolnym oraz z uczniem wymagającym wsparcia.
- Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.
- Uświadamianie rodzicom, oraz innym pracownikom szkoły, istoty tworzenia systemu wsparcia dla młodych ludzi.
- Radzenie sobie ze stresem, wdrażanie uczniów do efektywnego i konstruktywnego poszukiwania pomocy.
- Kompatybilność oddziaływań szkoły i rodziny.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów kwalifikujących się do takiej pomocy (zgodnie z rozporządzeniem).	Opracowanie indywidualnych programów edukacyjno - terapeutycznych oraz określanie form pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	Według zaistniałych potrzeb.	Dyrektor, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog.	
Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, specyficznych trudnościach w nauce.	Opracowanie oraz realizacja dostosowań.	Według zaistniałych potrzeb.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy, Zespół Wychowawczy, pedagog szkolny, psycholog, rodzice, instytucje wspomagające.	
Diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.	Konsultacje z rodzicami i uczniami, analiza dokumentów: opinie/ orzeczenia Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej lub innych poradni, placówek specjalistycznych. Kierowanie do właściwych instytucji celem diagnozy, wsparcia, poradnictwa. Analiza funkcjonowania	Na bieżąco oraz według zaistniałych potrzeb.	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog.	

	<p>społecznego uczniów. Obserwacja zachowania ucznia w szkole oraz na imprezach, wycieczkach, wyjściach organizowanych przez szkołę</p> <p>Analiza wyników nauczania, analiza frekwencji uczniów.</p>			
Integracja uczniów.	Organizacja wyjazdu integracyjnego dla uczniów wszystkich klas pierwszych.	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas pierwszych.	
Praca z uczniem zdolnym oraz z uczniem wymagającym wsparcia.	<p>Organizacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów kwalifikujących się to takiej pomocy. Objęcie zajęciami rozwijającymi uzdolnienia uczniów, programy stypendialne, Indywidualne Programy Nauki.</p> <p>Aktywna praca wolontariatu szkolnego polegająca min. na organizowaniu koleżeńskej pomocy w nauce.</p>	Na bieżąco oraz adekwatnie do potrzeb.	Wychowawcy klas, nauczyciele, rodzice, pedagog szkolny, psycholog.	
Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki	Analiza frekwencji, rozmowy z wychowawcami klas, nauczycielami, uczniami i rodzicami.	Na bieżąco.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog, psycholog, rodzice.	
Diagnozowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych, kryzysów rozwojowych, sytuacji trudnych dla młodych ludzi, radzenie sobie ze stresem, wdrażanie uczniów do efektywnego i konstruktywnego poszukiwania pomocy, zapobieganie próbom	Indywidualne, grupowe wsparcie dla uczniów (rozmowy, poradnictwo, zajęcia w klasach, szkolenie liderów młodzieżowych, stanowiących system wsparcia dla rówieśników). Konsultacje z	Na bieżąco oraz według zgłaszanych/zdiagnozowanych problemów.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog, rodzice.	Przekazanie nauczycielom materiałów informacyjnych wydanych przez Rzecznika Praw Dziecka – Poradnik dla Nauczycieli i Innych Pracowników Szkoły, pt.

<p>samobójczym, zapobieganie samobójstwom.</p>	<p>rodzicami, uczniami, nauczycielami, wychowawcami klas. Szkolenie adresowane do rodziców, dot. interwencji kryzysowych, problemów dzieci i młodzieży. Kierowanie do właściwych instytucji. Uświadamianie rodzicom, oraz innym pracownikom szkoły, istoty tworzenia systemu wsparcia dla młodych ludzi. Kompatybilność oddziaływań szkoły i rodziny.</p>			<p>„Zapobieganie samobójstwom</p>
<p>Inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów. Współpraca z instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę.</p>	<p>Organizacja pomocy uczniom, adekwatnie do rozpoznanych potrzeb, informowanie o działających na terenie miasta i powiatu instytucjach wspierających, placówkach dedykowanych młodym ludziom, stowarzyszeniach działających na rzecz dziecka i rodziny.</p>	<p>Według zaistniałych/zdiagnozowanych problemów.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog, psycholog.</p>	
<p>Budowanie poczucia własnej wartości, podnoszenie samooceny, radzenie sobie ze stresem, kształtowanie umiejętności interpersonalnych, zapobieganie zachowaniom autodestrukcyjnym.</p>	<p>Lekcje wychowawcze, rozmowy indywidualne, poradnictwo dla uczniów oraz rodziców.</p>	<p>Według harmonogramu wynikającego z planów pracy wychowawców.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog, psycholog.</p>	

II. Profilaktyka uzależnień, edukacja prozdrowotna. Promowanie zdrowego stylu życia.

- Profilaktyka alkoholowa, narkotykowa, nikotynowa, profilaktyka dopalaczy.
- Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy.
- Wdrażanie do odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.

- Popularyzowanie zdrowego stylu życia, kultura czasu wolnego.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Wzmacnianie czynników chroniących dzieci i młodzież przed sięganiem po używki. Uświadamianie uczniom zagrożeń oraz konsekwencji zdrowotno – społecznych jakie niesie za sobą zażywanie substancji psychoaktywnych. Uświadamianie konsekwencji prawnych dotyczących środków zmieniających świadomość wynikających z odpowiednich ustaw.	Realizacja programów profilaktycznych z dotacji Miasta Racibórz. Poradnictwo, konsultacje, rozmowy. Poradnictwo, konsultacje, rozmowy, zajęcia warsztatowe dla uczniów. Poradnictwo, konsultacje, rozmowy, spotkanie z kuratorem sądowym oraz przedstawicielami policji.	Terminy ustalone z prowadzącymi zajęcia. Na bieżąco oraz zajęcia warsztatowe zgodnie z harmonogramem. Na bieżąco oraz wg terminów ustalonych z zaproszonymi osobami.	Realizatorzy programów. Pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy klas, terapeuci prowadzący zajęcia warsztatowe z młodzieżą, instytucje wspomagające. Pedagog szkolny, instytucje wspomagające, zaproszeni goście.	
Uczenie postaw asertywnych oraz postaw odpowiedzialności za podejmowane decyzje.	Poradnictwo, konsultacje, rozmowy z uczniami oraz rodzicami.	Na bieżąco.	Pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy klas, rodzice, instytucje wspomagające.	
Kontynuowanie akcji „Zachowaj trzeźwy umysł”	Udział uczniów w konkursach i zadaniach wynikających z programu na dany rok.	Według harmonogramu określonego przez organizatorów akcji.	Pedagog, psycholog, wychowawcy klas, przy współpracy z Urzędem Miasta w Raciborzu.	
Podnoszenie wiedzy nauczycieli na temat substancji psychoaktywnych.	Samodoskonalenie nauczycieli, wymiana informacji, korzystanie z biblioteczki tematycznej pedagoga szkolnego.	Na bieżąco.	Każdy indywidualnie.	
Organizowanie różnych form aktywności dla młodzieży, promowanie kultury spędzania czasu wolnego.	Organizacja „Dnia Sportu”, wyjazdy i wycieczki promujące zdrowy styl życia.	Według harmonogramu.	Nauczyciele wychowania fizycznego, instruktor wspinaczki.	

Zapoznanie uczniów z zasadami przestrzegania higieny osobistej oraz higieny otoczenia.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe (biologia, wychowanie fizyczne), zajęcia prowadzone przez pielęgniarkę szkolną.	Na bieżąco	Rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele, pielęgniarka.	
Wdrażanie do zachowania bezpieczeństwa podczas wszelkich form aktywności.	Bieżące zwracanie uczniom uwagi na zachowanie bezpieczeństwa i odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.	Na bieżąco.	Wszyscy pracownicy szkoły.	

III. Profilaktyka multimedialna. Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów oraz nauczycieli. Bezpieczne korzystanie z zasobów sieci.

- Edukacja multimedialna, właściwe korzystanie z mediów.
- Uświadamianie potencjalnych zagrożeń płynących z mediów.
- Rozwijanie kompetencji informatycznych i cyfrowych dzieci i młodzieży.
- Profilaktyka cyberprzemocy.
- Bezpieczne, odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Wdrażanie uczniów do bezpiecznego korzystania z multimediów, zwracanie uwagi na selektywny dobór treści.	Kontynuowanie akcji „Bezpieczny internet”	Cały rok szkolny.	Nauczyciele informatyki, technologii informacyjnej, (przedstawiciele policji – podczas spotkania z młodzieżą), nauczyciele, wychowawcy klas.	
Kształtowanie umiejętności korzystania ze środków masowego przekazu.	Zajęcia, rozmowy z uczniami kształtujące umiejętności korzystania ze środków masowego przekazu.	Cały rok szkolny.	Nauczyciele informatyki, technologii informacyjnej, (przedstawiciele policji – podczas spotkania z młodzieżą), nauczyciele, wychowawcy klas.	

Zwrócenie uwagi na cyberprzemoc, podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie tego zjawiska.	Zajęcia z młodzieżą.	Cały rok szkolny.	Nauczyciele informatyki, technologii informacyjnej, (przedstawiciele policji – podczas spotkania z młodzieżą), nauczyciele, wychowawcy klas.	
Rozpoznawanie negatywnych zjawisk związanych z niewłaściwym korzystaniem z multimediów, zjawisko cyberprzemocy.	Bieżące monitorowanie sytuacji, rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami. Interwencja wobec „sprawców”, negatywnych zjawisk, cyberprzemocy oraz wsparcie/poradnictwo dla osób, które doświadczyły w/w zjawisk.	Cały rok szkolny.	Nauczyciele informatyki, technologii informacyjnej, (przedstawiciele policji – podczas spotkania z młodzieżą), nauczyciele, wychowawcy klas, psycholog, pedagog.	Uświadamianie prawnych aspektów, konsekwencji stosowania cyberprzemocy.
Wzbogacanie wiedzy rodziców dot. bezpiecznego korzystania z multimediów przez ich dzieci, wdrażanie do umiejętnego rozpoznawania negatywnych zjawisk związanych z niewłaściwym korzystaniem z multimediów, zjawisko cyberprzemocy.	Konsultacje, rozmowy z rodzicami, poradnictwo.	Cały rok szkolny oraz adekwatnie do potrzeb.	Nauczyciele informatyki, technologii informacyjnej, nauczyciele, wychowawcy klas, psycholog, pedagog.	Informacja dla rodziców gdzie można uzyskać pomoc, jakie są aspekty prawne związane z cyberprzemocą lub innymi negatywnymi zjawiskami związanymi z multimediami, Internetem.

Cele szczegółowe programu:

1. Bezpieczeństwo uczniów w szkole, przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią. Przestrzeganie praw człowieka, tolerancja.

- Rozpoznawanie problemów wychowawczych, w tym zjawisk agresji i przemocy.
- Kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich, reagowania na krzywdę drugiego człowieka.
- Diagnozowanie, monitorowanie szkolnego środowiska dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczego.
- Wdrażanie do postaw tolerancyjnych, do poszanowania drugiego człowieka.
- Wyrabianie poczucia prawidłowego rozumienia wolności jednostki.
- Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów kwalifikujących się to takiej pomocy.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Stwarzanie warunków bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów.	Diagnozowanie środowiska szkolnego poprzez obserwację uczniów, organizację zajęć oraz spotkań z zaproszonymi gośćmi.	Na bieżąco.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, zaproszeni goście.	
Bieżące rozpoznawanie problemów wychowawczych, dydaktycznych, emocjonalnych.	Rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami oraz wychowawcami. Analiza dokumentacji szkolnej, prac, postaw i zachowań uczniów.	Na bieżąco.	Rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele, psycholog, dyrekcja.	
Kształtowanie umiejętności prawidłowego reagowania w sytuacjach zagrożenia, zdrowia życia swojego i innych.	Pogadanki, warsztaty, prelekcje, próbne alarmy przeciwpożarowe.	Na bieżąco.	Rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele, dyrekcja, pielęgniarka.	
Wdrażanie uczniów do poszukiwania pomocy w sytuacjach trudnych, do konstruktywnego rozwiązywania problemów, wzmacnianie czynników chroniących.	Rozmowy indywidualne, poradnictwo.	Wg potrzeb.	Wychowawcy, rodzice, nauczyciele.	
Zapoznanie uczniów z konsekwencjami naruszania prawa oraz odpowiedzialnością karną nieletnich.	Zajęcia z przedstawicielami policji, kuratorem sądowym.	Wg terminów ustalonych z policją, kuratorem sądowym.	Wychowawcy klas, zaproszeni na zajęcia prelegenci.	

Objęcie pomocą psychologiczną – pedagogiczną uczniów kwalifikujących się to takiej pomocy.	Diagnoza sytuacji, objęcie pomocą psych-pedagogiczną adekwatnie do rozpoznanych, zgłaszanych potrzeb.	Na bieżąco oraz według zaistniałych spraw.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog, dyrekcja szkoły, rodzice/opiekunowie uczniów oraz pełnoletni uczniowie.	
Wdrażanie do postaw tolerancyjnych, do poszanowania drugiego człowieka oraz realizowania potrzeb własnych, na zasadzie godzenia dobra osobistego z dobrem innych.	Wychowywanie do postaw szacunku dla drugiego człowieka, wdrażanie do poczucia empatii, niesienia pomocy ludziom, wdrażanie do poczucia odpowiedzialności za siebie i innych.	Na bieżąco	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog, dyrekcja szkoły, rodzice/opiekunowie uczniów.	
Praca wolontariatu szkolnego.	Systematyczna praca szkolnych wolontariuszy na terenie szkoły oraz placówek współpracujących.	Cały rok szkolny.	Pedagog szkolny, wolontariusze.	
Integracja uczniów.	Wyjazd integracyjny dla uczniów wszystkich klas pierwszych.	wrzesień/październik każdego roku szkolnego.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas pierwszych.	
Zwracanie uwagi na przestrzeganie praw ucznia przy równoczesnym monitorowaniu wywiązywania się uczniów z ich obowiązków.	Monitorowanie sytuacji na terenie szkoły, czujność, reagowanie na zauważone, zgłaszane wszelkie nieprawidłowości w tym zakresie.	Na bieżąco	Cała społeczność szkolna.	

Stwarzanie warunków bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów, wspieranie uczniów, podnoszenie samooceny, pomoc w pokonywaniu kryzysów rozwojowych oraz sytuacji trudnych i problemowych.	Diagnozowanie środowiska szkolnego poprzez obserwację uczniów, organizację zajęć oraz spotkań z zaproszonymi gośćmi (policja, kurator sądowy).	Na bieżąco.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog zaproszeni goście.	
	Wykorzystywanie monitoringu wizyjnego zainstalowanego w szkole-objęcie nadzorem kamer budynku szkolnego, w celu zwiększenia bezpieczeństwa uczniów.	Na bieżąco.	Nauczyciele, dyrekcja, pedagog, instytucje uprawnione.	

2. Wszechstronny rozwój uczniów, praca z uczniem wymagającym wsparcia, edukacyjnego, emocjonalnego, praca z uczniem szczególnie uzdolnionym. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Praca z uczniem słabym, wymagającym dodatkowego wsparcia, pomocy.	Diagnoza przyczyn niepowodzeń szkolnych, występujących trudności w nauce. Obejmowanie pomocą psychologiczną – pedagogiczną. Organizacja pomocy, udzielanie wsparcia.	Według zaistniałych problemów.	Nauczyciel danego przedmiotu, wychowawca klasy, pedagog, psycholog, rodzice.	
Wdrażanie uczniów do efektywnego i konstruktywnego poszukiwania pomocy	Współpraca z instytucjami wspomagającymi, adekwatnie do rozpoznanych potrzeb.	Według zaistniałych problemów.	Nauczyciel danego przedmiotu, pomoc rówieśnicza na terenie szkoły.	
Praca z uczniem zdolnym, psychoedukacja, rozwój zdolności i zainteresowań.	Permanentne podnoszenie wiedzy uczniów, ich zdolności oraz umiejętności, poprzez udział uczniów w konkursach, olimpiadach. Obejmowanie pomocą	Na bieżąco.	Nauczyciel danego przedmiotu. Wychowawca klasy,	

	psychologiczno – pedagogiczną. Dla uczniów wybitnie zdolnych organizacja Indywidualnego Toku Nauki, Programu Nauki.	Według potrzeb. Według potrzeb.	nauczyciel, pedagog szkolny, psycholog, rodzice, uczeń. Rodzice, nauczyciel przedmiotu, poradnia psychol – pedagogiczna.	
Organizacja pomocy materialnej dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	Współpraca z Radą Rodziców, programy stypendialne, instytucje wspomagające, działalność szkolnego koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.	Według potrzeb	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.	
Obserwacja losów absolwentów.	Kontakt wychowawców klas z absolwentami. Działalność Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół I LO	Na bieżąco	Wychowawcy, stowarzyszenie absolwentów.	
Współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia, pokonywanie kryzysów rozwojowych, nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, rozwiązywanie sytuacji trudnych, wsparcie dla rodziców.	Konsultacje z uczniami, rodzicami., wsparcie, poradnictwo. Uświadamianie rodzicom istoty tworzenia systemu wsparcia dla młodych ludzi	Wg zaistniałych potrzeb.	Wychowawca klasy, nauczyciel, pedagog szkolny, psycholog, rodzice.	
Rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów.	Zachęcania, motywowanie uczniów do poszerzania swej wiedzy i umiejętności poprzez sięganie do literatury, prasy, promowanie czytelnictwa.	Na bieżąco.	Nauczyciel - bibliotekarz, nauczyciele, wychowawcy, rodzice.	

3. Wychowanie patriotyczne, obywatelskie, proeuropejskie, wychowanie do wartości, kształtowanie postaw patriotycznych. Rozwój samorządności szkolnej, Kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Kształtowanie postaw patriotycznych, szacunku do ojczyzny i symboli narodowych.	Uczestnictwo oraz współorganizacja uroczystości szkolnych, lokalnych. Rozmowy z uczniami, zwracanie uwagi na przejawy barku szacunku do ojczyzny i symboli kraju.	Na bieżąco. Na bieżąco.	Nauczyciele odpowiedzialni za organizację uroczystości, opiekun SU. Wychowawcy klas, nauczyciele, rodzice.	
Rozwój poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej, narodowej.	Angażowanie uczniów w realizację różnych uroczystości szkolnych, lokalnych, regionalnych. Zapoznanie z sylwetką patrona szkoły, (udział uczniów klas pierwszych liceum ogólnokształcącego, oraz liceum plastycznego w spotkaniu dot. J. Kasprowicza, na Harendzie – podczas wyjazdu integracyjnego)	Według harmonogramu uroczystości, wyjazdów.	Nauczyciele odpowiedzialni za organizację uroczystości, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy klas, opiekun SU.	
Zdobywanie przez uczniów umiejętności niezbędnych w nawiązywaniu współpracy europejskiej, światowej.	Udział w konkursach, rozmowy z nauczycielami, tematyka lekcji przedmiotowych oraz godzin wychowawczych.	Według harmonogramu konkursów.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas.	
Udział uczniów w kultywowaniu tradycji i ceremoniału szkoły, wychowanie do wartości.	Angażowanie uczniów w realizację różnych uroczystości szkolnych.	Według harmonogramu uroczystości.	Nauczyciele odpowiedzialni za organizację uroczystości.	

Kształtowanie postaw proekologicznych.	Udział w zadaniach mających na celu wyrobienie u uczniów szacunku do środowiska naturalnego, do odpowiedzialności za jakość otaczającego środowiska społecznego i przyrodniczego. Udział w akcjach „Sprzątanie Świata”	Na bieżąco. Według harmonogramu.	Na bieżąco. Według harmonogramu.	
Przygotowanie uczniów do aktywnego, świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym.	Lekcje poświęcone tematyce funkcjonowania instytucji publicznych, samorządów, zapoznanie z podstawowymi aktami i normami prawnymi.	Według rozkładu materiału.	Nauczyciele WOS- u, historii, podstaw przedsiębiorczości.	
Rozwój samorządności szkolnej poprzez wdrażanie uczniów do współodpowiedzialności. Stwarzanie warunków do aktywności społecznej, współpracy całej społeczności szkolnej.	Wybór samorządu uczniowskiego oraz opiekuna. Koordynowanie pracy przez opiekuna, współorganizacja uroczystości oraz podejmowanych działań na rzecz szkoły lub środowiska lokalnego.	Początek każdego roku szkolnego. Na bieżąco.	Dyrekcja, opiekun SU Opiekun SU	
Zapoznanie uczniów klas pierwszych liceum oraz gimnazjum ze szkołą oraz jej otoczeniem.	Zajęcia integracyjne, wyjazd integracyjny obejmujący uczniów wszystkich klasach pierwszych.	Wrzesień/ październik każdego roku szkolnego.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas pierwszych.	
Promocja szkoły.	Przygotowanie spotkań z młodzieżą gimnazjów oraz szkół podstawowych, opracowanie prezentacji szkoły w postaci folderu, ulotek, prezentacji multimedialnej, przygotowanie programu artystycznego promującego szkołę.	II semestr roku szkolnego.	Osoba wyznaczona do przygotowania prezentacji szkoły, opiekun SU, pedagog szkolny, dyrekcja.	

4. Poradnictwo zawodowe, kreowanie swej przyszłości zawodowej, planowanie kariery, wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów o ograniczonych możliwościach wyboru kierunku kształcenia, rozpoznawanie i rozwijanie indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Zachęcanie, motywowanie uczniów do dalszego kształcenia, planowania swej kariery zawodowej.	Lekcje z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, rozmowy, zajęcia w klasach.	Zgodnie z rozkładem materiału, rozmowy – na bieżąco. Zajęcia w klasach zgodnie z terminami ustalonymi z doradcą zawodowym.	Nauczyciele przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy.	
Zachęcanie uczniów do rozwoju swych zainteresowań, zdolności, pasji. Zapoznavanie uczniów ze specyfiką i wymaganiami różnych zawodów, pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia, pomoc w wyborze zawodu	Rozmowy indywidualne, pogadanki, konsultacje z uczniami oraz rodzicami. Zajęcia prowadzone w klasach gimnazjalnych oraz licealnych, przez doradcę zawodowego, pracującego w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Spotkania młodzieży z przedstawicielem szkół, uczelni, udział w targach edukacyjnych. Poradnictwo indywidualne dla uczniów. Gazetka tematyczna, zawierająca informacje uczelni wyższych, szkół pomaturalnych oraz policealnych. Rozmowy, konsultacje, poradnictwo, kierowanie do właściwych instytucji	Na bieżąco. Według harmonogramu ustalonego z poradni psychologiczno – pedagogicznej. Wg potrzeb oraz harmonogramu ustalonego z przedstawicielami uczelni i szkół. Wg potrzeb Cały rok szkolny. Na bieżąco.	Rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny. Pracownik poradni psychologiczno – pedagogicznej. Przedstawiciele w/w instytucji Pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy. Pedagog szkolny. Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny.	

Wspieranie rodziców, nauczycieli, wychowawców w kwestii rozpoznawania i rozwijania indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.				
--	--	--	--	--

5. Budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, rodzicami, nauczycielami, w celu konstruktywnego reagowania na ewentualne zjawiska agresji oraz przemocy, utrzymanie wysokiego poczucia bezpieczeństwa w szkole.

- Rozpoznawanie problemów wychowawczych.
- Kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich, budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.
- Otoczenie opieką uczniów z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania.
- Diagnozowania, monitorowanie szkolnego środowiska dydaktyczno – wychowawczo – opiekuńczego.

Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
Zapoznanie młodzieży z pojęciem agresji, przemocy, analiza jej przyczyn oraz skutków.	Zajęcia z młodzieżą prowadzone w ramach realizacji tematyki lekcji wychowawczych. Poradnictwo indywidualne.	Według harmonogramu planu pracy wychowawcy. Na bieżąco.	Wychowawcy klas. Pedagog, psycholog.	
Zapoznanie uczniów z konsekwencjami naruszania prawa, odpowiedzialnością karną nieletnich.	Zajęcia z przedstawicielami policji.	Po ustaleniu z przedstawicielami policji.	Zaproszeni na zajęcia policjanci, wychowawcy klas.	
Zapoznanie uczniów ze środkami wychowawczymi stosowanymi przez sąd rodzinny.	Spotkanie młodzieży z kuratorem pionu do spraw rodzinnych i nieletnich.	Po ustaleniu z przedstawicielami kuratorskiej służby sądowej.	Zaproszony na zajęcia kurator, wychowawcy klas.	

Przypomnienie uczniom oraz rodzicom procedur obowiązujących w ZSO nr1.	Przypomnienie/zapoznanie z procedurami podczas godzin wychowawczych. Przypomnienie/zapoznanie z procedurami podczas spotkań z rodzicami, konsultacji indywidualnych.	Godziny wychowawcze. Spotkania z rodzicami.	Wychowawcy klas	
Bieżące rozpoznawanie problemów wychowawczych., opiekuńczych, zdrowotnych, emocjonalnych uczniów.	Rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami oraz wychowawcami. Analiza dokumentacji szkolnej, prac, postaw i zachowań uczniów.	Na bieżąco.	Rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog, psycholog, dyrekcja.	
Objęcie pomocą i wsparciem uczniów z zaburzeniami zachowania i emocji, ze szczególnym uwzględnieniem zaangażowania rodziców w tę pracę.	Monitorowanie sytuacji uczniów, prowadzenie teczek pracy indywidualnej, współpraca z rodzicami oraz instytucjami wspomagającymi.	Na bieżąco.	Rodzice, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog, psycholog, dyrekcja.	
Stwarzanie warunków bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów.	Diagnozowanie środowiska szkolnego poprzez obserwację uczniów, organizację zajęć oraz spotkań z zaproszonymi gośćmi (policja, kurator sądowy). Wykorzystywanie monitoringu wizyjnego zainstalowanego w szkole- objęcie nadzorem kamer budynku szkolnego, w celu zwiększenia bezpieczeństwa uczniów.	Na bieżąco. Na bieżąco.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, zaproszeni goście. Nauczyciele, dyrekcja, pedagog, psycholog, instytucje uprawnione.	